

МЕТОДИКА ГУРТКОВОЇ РОБОТИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ

Мета навчальної дисципліни: опанування студентами теорією та методикою організації та проведення позакласної роботи з української мови та літератури, виявлення в учнів загальноосвітніх шкіл нахилів до роботи над художнім словом, створення особистісно зорієнтованої технології, у центрі якої є особистість дитини, її самобутність, самоцінність.

Основні завдання дисципліни:

- озброювати майбутніх педагогів знаннями у сфері методики навчання української мови і літератури, на основі яких вони могли б забезпечити належне оволодіння школярами здобутків української мови, літератури й культури, ефективно організовувати навчальну діяльність учнів, формувати їхні пізнавальну самостійність, гуманістичний світогляд, високу мораль, естетичні смаки, якості громадянина України, який усвідомлює свою належність до світової спільноти;

- удосконалювати вміння студентів співвідносити теоретичні знання з практичними потребами сучасної позашкільної освіти в Україні, втілювати нові методичні ідеї у практику гурткової роботи з української мови і літератури;

- продовжувати розвивати в студентів їхні творчі здібності та пізнавальні інтереси, прагнення до вдосконалення своєї фахової підготовки, вміння самостійно працювати з навчально-методичною літературою;

- стимулювати науково-методичну й науково-дослідницьку творчість студентів, прагнення вдосконалювати свою педагогічну освіту, прищеплювати творче ставлення до вчительської праці.

Гурткова робота в загальноосвітніх навчальних закладах є частиною освітнього процесу. Це один із найефективніших шляхів розвитку творчо спрямованої особистості. Саме тому організація роботи різноманітних гуртків, секцій, студій у загальноосвітніх навчальних закладах допомагає краще зрозуміти художнє слово й мову загалом.

Заплановані результати навчання:

знання: нормативно-правових засад організації позашкільної освіти в Україні, алгоритму і механізмів її управління та перспектив розвитку; категорійного апарату позашкільної освіти з фаху, специфіки форм, методів та прийомів роботи; методів, прийомів та форм проведення навчальної та виховної роботи з української мови і літератури в позашкільному навчальному закладі; видів мовних та літературних гуртків і специфіку їхньої роботи (організація, планування, методика проведення); теорії і практики навчання та виховання; знань з психологічних дисциплін; матеріальної, культурної і духовної спадщину рідного народу; української літератури й фольклору в їх історичному розвитку; структури і змісту засобів навчання, прийомів, методів, способів навчального та виховного впливу на особистість в різних ситуаціях навчальної діяльності; законів спілкування, норм професійної етики, технології і психології педагогічного спілкування;

компетентності, уміння, навички: визначати рівень розвитку особистості, формувати ціннісне ставлення до пізнавальної діяльності; оцінювати ефективність і результативність роботи педагогів у галузі позашкільної освіти; аналізувати різні види програм гуртків мовного та літературного напрямку; проектувати різні види гурткових занять з української мови і літератури; застосовувати традиційні та інноваційні технології у системі позакласної роботи з фаху. організовувати та проводити навчальну і виховну роботу з української літератури у закладах шкільної освіти у позаурочний час; забезпечувати тісний зв'язок позакласної роботи з навчальною; розробляти та впроваджувати власні дидактичні й виховні розробки та інноваційні технології в педагогічній діяльності. Сфера реалізації здобутих компетентностей під час працевлаштування – робота у загальноосвітній школі, Будинках творчості тощо.

Зміст навчальної дисципліни:

Змістовий модуль 1. Гурткова робота з української мови

Нормативні засади створення і функціонування гуртка української мови. Напрямки гурткової роботи з української мови, розвитку мовлення. Освітній, розвивальний і виховний потенціал гуртка. Гурток фонетики й орфографії. Гурток лексики й фразеології. Гурток граматики. Гурток юного лінгвіста. Програма гуртка української мови. Журнал обліку роботи гуртка української мови. Зміст навчального матеріалу на гурткових заняттях з української мови. Методика проведення гурткових занять української мови. Принципи й методи гурткової роботи української мови. Взаємозв'язок методів і прийомів на гурткових заняттях. Складання плану-конспекту гурткового заняття.

Змістовий модуль 2. Гурткова робота з української літератури

Мета і завдання літературного гуртка. Види літературних гуртків та особливості проведення їхніх занять. Гурток виразного читання. Його мета та форми роботи. Драматичний гурток та діяльність його секцій. Гурток позакласного читання та обміну враженнями. Синкретична діяльність вчителя на гурткових заняттях. Літературне місто. Знайомство та виразне читання творів письменників рідного краю. Зустріч із митцем. Особливості проведення заняття-зустрічі з письменниками, акторами. Особливості проведення творчого звіту гуртка.

Термін вивчення: 4 курс, 7-8 семестри.

Обсяг навчальної дисципліни: 7 кредитів ECTS: всього 210 год., з них: денна форма навчання – 60 год. аудиторних: 30 год. лекційних, 40 год. практичних занять.

Форма підсумкового контролю: залік.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Ладиняк Н.Б., кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри історії української літератури та компаративістики Щегельський В.В.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний і модульний контроль (100 балів)						Сума
Змістовий модуль 1 (50 балів)			Змістовий модуль 2 (50 балів)			100 балів
Поточний контроль на ПЗ	СРС	МКР	Поточний контроль на ПЗ	СРС	МКР	
20 балів	10 балів	20 балів	20 балів	10 балів	20 балів	

Перелік основної літератури:

1. Биковська О. В. Позашкільна освіта: теоретико-методичні основи: монографія. Київ : ІВЦ АЛКОН, 2008. 336 с.
2. Мацевко-Бекерська Л. В. Методика викладання світової літератури: навч.-метод. посіб. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 320 с.
3. Мелентьев О. Б. Методика організації творчої діяльності учнів. Умань: АЛМІ, 2013. 156 с.
4. Мелентьев О. Б. Теорія і методика позашкільної освіти. Умань: АЛМІ, 2013. 182 с.
5. Методика навчання рідної мови в середніх навчальних закладах / за ред. М. І. Пентилюк. Київ: Ленвіт, 2004.
6. Наукові основи методики літератури: навч.-метод. посіб. / за ред. д.ф.н., проф., чл.-коресп. АПН України Н.Й. Волошиної. Київ: Ленвіт, 2002. 344 с.
7. Передрій Г. Р. Позакласна робота з української мови в 4-8 класах: посібник для вчителів. Київ: Рад. школа, 1979.
8. Практикум з методики навчання української мови в загальноосвітніх закладах / за ред. М. І. Пентилюк. Київ: Ленвіт, 2003.
9. Потапенко О. І. Гурткова робота з української мови в 4-8 класах. Київ: Рад. школа, 1989.
10. Пасічник Є. А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах : навч. посіб. Київ: Ленвіт, 2000. 384 с.
11. Ситченко А. Л. Методика навчання української літератури в загальноосвітніх закладах: навч. посіб. для студентів-філологів. Київ : Ленвіт, 2011. 291 с.
12. Степанишин Б. І. Викладання української літератури в школі: метод. посіб. для вчителя. Київ : РВЦ «Проза», 1995. 256 с.
13. Токмань Г. Л. Методика навчання української літератури в середній школі: підручник. Київ : ВЦ «Академія», 2012. 312 с.

Мова викладання: українська.